

บทที่ 6

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษานโยบายการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองในอนุภาค การพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายในการให้บริการ ศึกษาปัจจัยที่ ก่อให้เกิดบทบาทในการให้บริการ และเสนอแนวทางในการพัฒนานโยบายในการให้บริการ เศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก

การศึกษาคั้งนี้เป็นการดำเนินการศึกษาเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้การใช้ ข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ แบบสอบถามมีทั้งแบบปลายปิด และปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้ามาใช้บริการในเขตเทศบาลนคร พิษณุโลกของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งระยะเวลา วิธีการเดินทาง และความถี่ที่เข้ามาใช้ บริการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอถึงปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเข้ามาใช้บริการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาเทศบาลนครพิษณุโลก

โดยทำการศึกษาเฉพาะภายในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 600 ตัวอย่าง

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมทั้งการวิเคราะห์ในเชิง วิชาการด้านการวางแผนภาค ซึ่งสามารถสรุป และอภิปรายผลของการศึกษาได้ดังนี้

สรุป และอภิปรายผลการศึกษา

บทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลนครพิษณุโลก

บทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นผลมาจากกิจกรรมการให้บริการทั้ง 9 ประเภท หรือรูปแบบ โดยการเข้ามาใช้บริการต่างๆ ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกของประชาชนจากพื้นที่เกี่ยวเนื่องทั้ง 3 ระดับ ซึ่งได้แก่ ระดับภาค ระดับเมือง และระดับชนบท รูปแบบของกิจกรรมการให้บริการสามารถแบ่งออกเป็น 9 รูปแบบ ได้แก่

1. การให้บริการด้านการซื้อสินค้า
2. การให้บริการด้านการขายสินค้า
3. การให้บริการด้านการทำงาน
4. การให้บริการด้านการธนาคาร
5. การให้บริการด้านการศึกษา และฝึกอบรม
6. การให้บริการด้านการรักษาพยาบาล
7. การให้บริการด้านการติดต่อราชการ
8. การให้บริการด้านการเดินทางต่อ
9. การให้บริการด้านอื่นๆ อาทิเช่น การท่องเที่ยว การสนทนา การเยี่ยมเยียน

ในภาพรวมของการให้บริการ และระดับของการให้บริการนั้น ซึ่งพบว่า เมื่อพิจารณาถึงระดับการให้บริการ การให้บริการในระดับชนบทเป็นระดับที่มีการให้บริการที่มากที่สุด จำนวน 478 (จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 410 ตัวอย่าง) หรือ คิดเป็นร้อยละ 69.68 ของจำนวนการให้บริการทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การให้บริการในระดับเมือง จำนวน 122 (ร้อยละ 17.78) (จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 120 ตัวอย่าง) และระดับภาค จำนวน 86 (ร้อยละ 12.54) (จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 70 ตัวอย่าง) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการให้บริการ พบว่า รูปแบบการให้บริการด้านการซื้อสินค้าเป็นรูปแบบการให้บริการที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 201 หรือคิดเป็นร้อยละ 29.30 ของจำนวนรูปแบบการให้บริการทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การทำงาน (ร้อยละ 22.89) การรักษาพยาบาล (ร้อยละ 14.58) การศึกษา (ร้อยละ 10.35) การเดินทางต่อ (ร้อยละ 10.06) อื่นๆ (ร้อยละ 5.25) การขายสินค้า (ร้อยละ 3.79) การธนาคาร (ร้อยละ 2.62) การติดต่อราชการ (ร้อยละ 1.17) ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาร่วมกันระหว่างระดับของการให้บริการ และรูปแบบของการให้บริการ พบว่า

1. การให้บริการในระดับภาค มีรูปแบบการให้บริการด้านอื่นๆ มากที่สุด จำนวน 22 หรือคิดเป็นร้อยละ 25.58 ของจำนวนรูปแบบการให้บริการในระดับภาคทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การซื้อสินค้า (ร้อยละ 18.60) การรักษาพยาบาล และการเดินทางต่อ ในจำนวนที่เท่ากัน (ร้อยละ 12.79) การทำงาน และการศึกษา ในจำนวนที่เท่ากัน (ร้อยละ 10.47) การติดต่อราชการ (ร้อยละ 6.98) การขายสินค้า (ร้อยละ 2.33) ตามลำดับ

2. การให้บริการในระดับเมือง มีรูปแบบการให้บริการด้านการทำงานมากที่สุด จำนวน 34 หรือคิดเป็นร้อยละ 27.87 ของจำนวนรูปแบบการให้บริการในระดับเมืองทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การเดินทางต่อ (ร้อยละ 22.95) การซื้อสินค้า (ร้อยละ 20.49) การรักษาพยาบาล (ร้อยละ 14.75) การศึกษา (ร้อยละ 8.20) การธนาคาร (ร้อยละ 2.46) และ การขายสินค้าและด้านอื่นๆ ในจำนวนที่เท่ากัน (ร้อยละ 1.64) ตามลำดับ

3. การให้บริการในระดับชนบท มีรูปแบบการให้บริการด้านการซื้อสินค้ามากที่สุด จำนวน 160 หรือคิดเป็นร้อยละ 33.47 ของจำนวนรูปแบบการให้บริการในระดับชนบททั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การทำงาน (ร้อยละ 23.85) การรักษาพยาบาล (ร้อยละ 14.85) การศึกษา (ร้อยละ 10.88) การเดินทางต่อ (ร้อยละ 6.28) การขายสินค้า (ร้อยละ 4.60) การธนาคาร (ร้อยละ 3.14) ด้านอื่นๆ (ร้อยละ 2.51) และการติดต่อราชการ (ร้อยละ 0.42) ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม การให้บริการแต่ละรูปแบบนั้นสามารถที่จะนำมาจัดกลุ่มรวมกันได้ ดังนี้

1. การให้บริการในเชิงเศรษฐกิจ ได้แก่ การให้บริการด้านการซื้อสินค้า การขายสินค้า การทำงาน และการธนาคาร
2. การให้บริการในเชิงการบริการ ได้แก่ การให้บริการด้านการศึกษา และการรักษาพยาบาล และการเดินทางต่อ
3. การให้บริการในเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ การให้บริการด้านการเยี่ยมเยียน การสนทนา การรวมทั้งการจัดกิจกรรมทางสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา
4. การให้บริการในเชิงการบริหารราชการ ได้แก่ การให้บริการด้านการติดต่อราชการ

ดังนั้น พบว่า การให้บริการในเชิงเศรษฐกิจของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่เกี่ยวเนื่องเป็นการให้บริการที่มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.60 จากจำนวนรูปแบบของการให้บริการทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การให้บริการในเชิงการบริการ (ร้อยละ 34.99) การให้บริการในเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (ร้อยละ 5.25) และการให้บริการในเชิงการบริหารราชการ (ร้อยละ 1.17) ตามลำดับ

เมื่อแยกพิจารณาตามระดับของพื้นที่เกี่ยวเนื่องแล้ว พบว่า การให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่จังหวัดอื่นๆ หรือการให้บริการระดับภาคนั้น การให้บริการในเชิงการบริการเป็นการให้บริการที่มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 36.05) ของจำนวนการให้บริการทั้งหมดในระดับภาค รองลงมา ได้แก่ การให้บริการในเชิงเศรษฐกิจ (ร้อยละ 31.40) การให้บริการในเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (ร้อยละ 25.58) และการให้บริการในเชิงการบริหารราชการ (ร้อยละ 6.98) ตามลำดับ (แผนที่ 6.1)

การให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อเทศบาลอื่นๆ ในจังหวัดพิษณุโลก หรือการให้บริการระดับเมืองนั้น การให้บริการในเชิงเศรษฐกิจเป็นการให้บริการที่มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 52.46) ของจำนวนการให้บริการทั้งหมดในระดับเมือง รองลงมา ได้แก่ การให้บริการในเชิงการบริการ (ร้อยละ 45.90) และการให้บริการในเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (ร้อยละ 1.64) ตามลำดับ (แผนที่ 6.2)

การให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก หรือการให้บริการระดับชนบท การให้บริการในเชิงเศรษฐกิจยังคงเป็นการให้บริการที่มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 65.06) ของจำนวนการให้บริการทั้งหมดในระดับชนบท รองลงมา ได้แก่ การให้บริการในเชิงการบริการ (ร้อยละ 32.01) การให้บริการในเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (ร้อยละ 2.51) และการให้บริการในเชิงการบริหารราชการ (ร้อยละ 0.42) ตามลำดับ (แผนที่ 6.3)

สำหรับลำดับศักยภาพในการให้บริการของประชาชนในเขตชนบทนั้น ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะตอบในการสอบถามว่าไม่สามารถใช้บริการ ณ แหล่งอื่นได้ นั้นเป็นเพราะว่าการบริการบางประเภทมีอยู่แต่ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็น ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ โรงพยาบาลศูนย์ ศูนย์ราชการทั้งในระดับภาค และระดับจังหวัด สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือแม้แต่โรงพยาบาลศูนย์ แต่สินค้าในชีวิตประจำวัน หรือการทำงานในบางประเภท กลุ่มตัวอย่างก็จะต้องเข้าไปใช้บริการในเขตเทศบาลตำบลต่างๆ ในเขตอำเภอของ

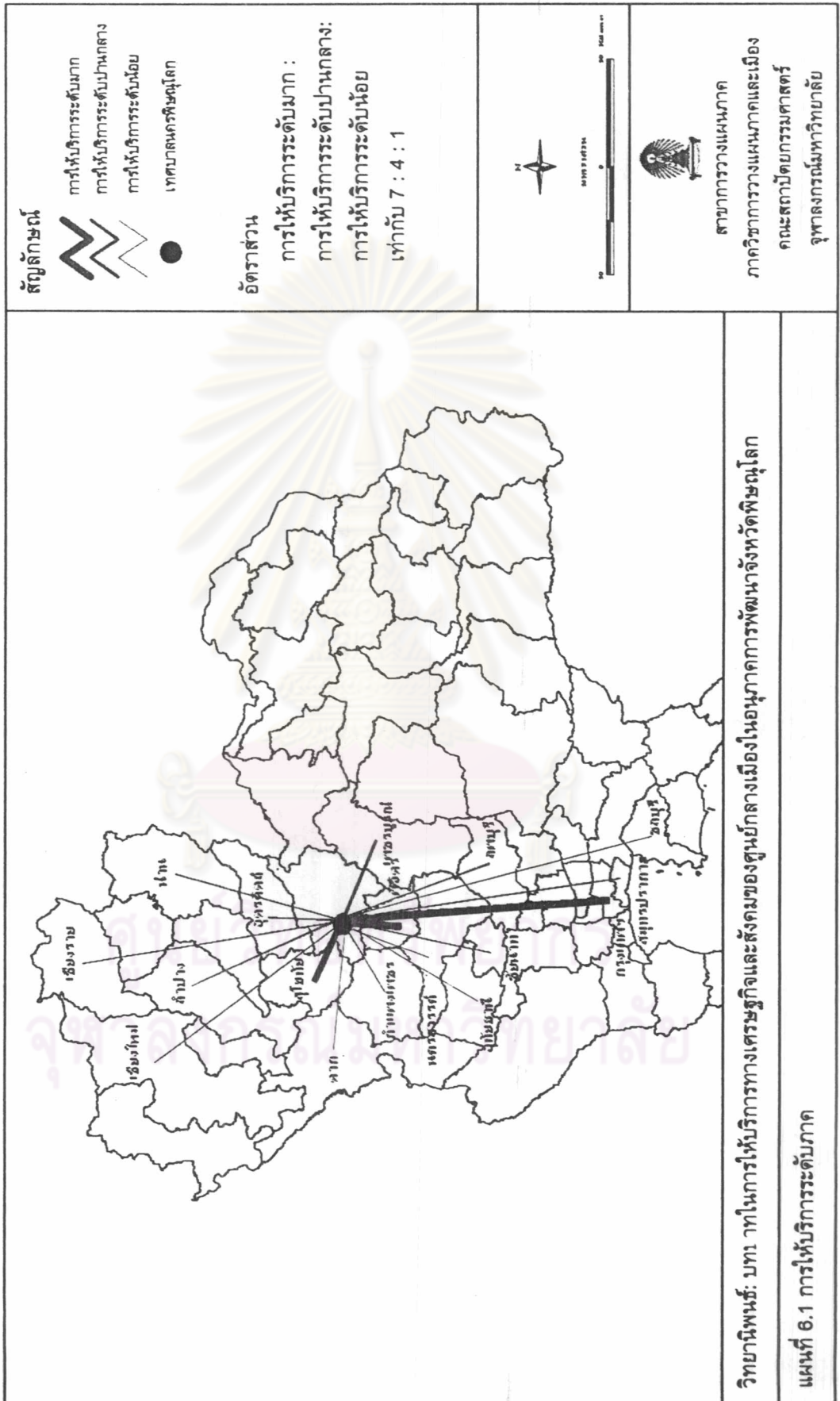
ตนเอง หรือไปใช้บริการ ณ แหล่งตลาดในละแวกที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงลำดับ ศักดิ์ของเมืองต่างๆ ในเขตจังหวัดพิษณุโลก (แผนที่ 6.4) นั่นคือ ในบางรูปแบบของการ ให้บริการ กลุ่มตัวอย่างก็จะเข้ามาใช้บริการ ณ เขตเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นลำดับแรก ซึ่งเป็น การบริการในเฉพาะอย่าง และกลุ่มตัวอย่างจะเข้ามาใช้บริการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เป็น ลำดับที่สอง หรือสาม ในกรณีที่สามารไปใช้บริการ ณ แหล่งอื่นได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็มีเหตุผล ในการเข้ามาในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ทั้งๆ ที่สามารถใช้บริการ ณ แหล่งอื่นได้ ไม่ว่าจะเป็น เป็น การบริการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกมีบริการที่ครอบคลุมมากกว่า การบริการดีกว่า การถือโอกาสในการมาท่องเที่ยว และการหารายได้ที่ได้มากกว่า

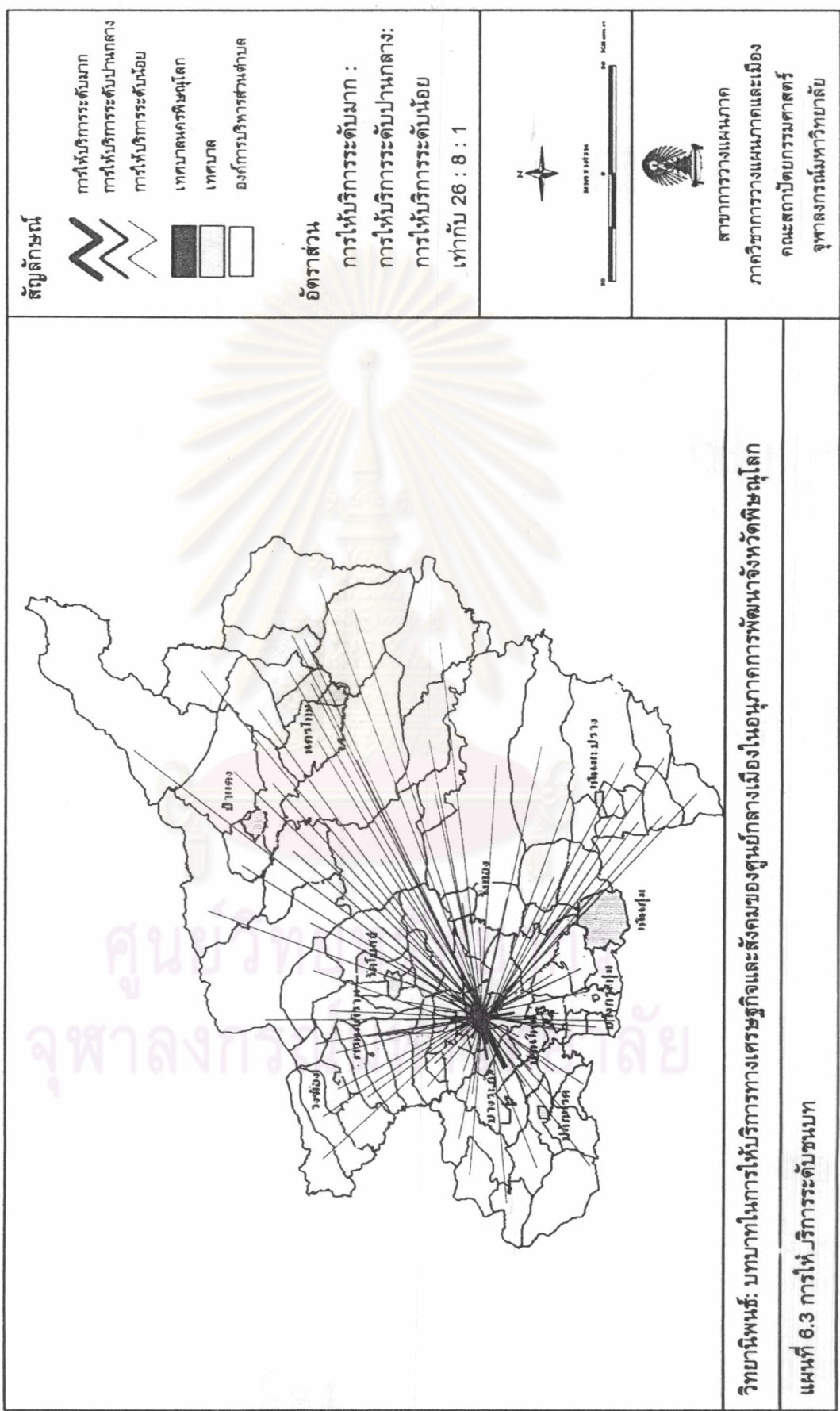
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการให้บริการ

ความเป็นเมือง (Urbanization) ของเทศบาลนครพิษณุโลก ซึ่งทำให้เทศบาลเองมี บทบาท และความสำคัญทั้งในระดับภาคซึ่งได้แก่ บทบาทด้านการบริหารการปกครอง การเป็น ศูนย์กลางการศึกษา การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว และบทบาทในระดับจังหวัด ซึ่งได้แก่ การเป็นศูนย์กลางการ บริหารการปกครองในระดับจังหวัด การเป็นศูนย์กลางการให้บริการ ทางด้านสาธารณสุข ภาครัฐ สาธารณูปการ และการบริการทางสังคม การบริการทางการศึกษาและการอบรมวิชาชีพ การ เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการ การเป็นศูนย์กลางทางการเงินและการลงทุน และการเป็นแหล่ง งาน

บทบาท และความสำคัญต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการ ให้บริการ หรือก่อให้เกิดการให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่เกี่ยวเนื่องต่างๆ ไม่ ว่าพื้นที่นั้นจะเป็นเทศบาลอื่นๆ (หรือ อื่นๆ หนึ่งคือเมืองอื่นๆ) และองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างๆ (หรือ อื่นๆ หนึ่งคือพื้นที่ชนบท) ทั้งที่ตั้งอยู่ภายใน และภายนอกจังหวัดพิษณุโลก

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยรองที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการ นั่นก็คือ การเข้ามาเพื่อใช้เป็น แหล่งเดินเที่ยว หรือพบปะสังสรรค์ ซึ่งปัจจัยนี้เป็นวัตถุประสงค์รอง หรือวัตถุประสงค์แฝงมา กับ การเข้ามาใช้บริการ โดยเฉพาะการเข้ามาซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกขนาดใหญ่

การเปรียบเทียบบทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของ เทศบาลนครพิษณุโลกกับทฤษฎี

การเปรียบเทียบบทบาทในการให้บริการดังกล่าว ผู้ศึกษาได้แบ่งการเปรียบเทียบออกเป็น 2 ประการ คือ

1. การเปรียบเทียบกับรูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ พบว่า เมื่อนำรูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ที่ตามแนวคิดของ Rondinelli มาวิเคราะห์กับรูปแบบของการให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลก สามารถที่จะจัดกลุ่มรูปแบบของการให้บริการ ได้ดังนี้ การให้บริการในเชิงเศรษฐกิจ การให้บริการในเชิงการบริการ การให้บริการในเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการให้บริการในเชิงการบริหารราชการ

2. การเปรียบเทียบกับหลักการพัฒนาภาค พบว่า การประเมินผลการให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่เกี่ยวเนื่องนั้น เทศบาลนครพิษณุโลกทำหน้าที่ให้การบริการประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ครอบคลุมตามหลักการพัฒนาภาค ซึ่งใช้หลักการของทฤษฎีย่านกลางได้กล่าวไว้ ในฐานะที่เป็นเมืองใหญ่ระดับภาค และมีบทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับจังหวัด และระดับภาค

ข้อเสนอแนะ

บทบาทในการให้บริการที่เหมาะสม : แนวโน้มของการให้บริการในอนาคต

1. บทบาทของเทศบาลนครพิษณุโลกในอนาคต

จากการศึกษาของกรมโยธาธิการและผังเมือง (2548 : 3-178 – 3-180) พบว่าพื้นที่ที่เป็นเมืองหลักของภาคเหนือ นั้น มี 2 เมืองใหญ่ๆ ประกอบด้วย เชียงใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือตอนบน และพิษณุโลก ซึ่งเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือตอนล่าง ทำหน้าที่กระจายความเจริญสู่พื้นที่โดยรอบตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เป็นต้นมา นอกจากนั้นยังมีเมืองนครสวรรค์ ทำหน้าที่เป็นประตูทางเข้าสู่ภาคเหนือ จากภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

เมืองหลักของภาคเหนือเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองของภูมิภาค (Leading) มีแรงพัฒนาสูง เป็นภาคขับเคลื่อน (Dynamic Sector) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับพื้นที่อื่นๆ (Non-dynamic Sector) ในพื้นที่รอบๆ และ

ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าโดยการแพร่กระจายความเจริญและส่งผลกระทบต่อทวีคูณ (Multiplier Effect) ต่อพื้นที่โดยรอบ ทำหน้าที่เชื่อมโยงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมไปพร้อมๆ กัน โดยใช้ชุมชนเมืองเป็นตัวแพร่กระจายความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

ภาคเหนือตอนล่างบริเวณเมืองพิษณุโลกซึ่งเป็นเมืองหลัก มีการเติบโตของประชากรและชุมชนเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะตำแหน่งที่ตั้งที่มีความได้เปรียบบนเส้นทาง East –West Corridor จากการเป็นชุมชนทางด้านการค้าและการประกอบการ พิษณุโลกยังเป็นที่ตั้งของสนามบินระดับภาคที่มีบทบาทเชื่อมโยงระหว่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อนุสัญญา, การประชุม, การกระจายตัวและการเกี่ยวพันกับบทบาทหน้าที่) พิษณุโลกจึงรับเอากระแสของความเจริญที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว

จะเห็นได้ว่าเทศบาลนครพิษณุโลกที่เป็นศูนย์กลางความเจริญเหล่านี้มีหน้าที่ในการกระจายความเจริญในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคมสู่พื้นที่โดยรอบในระดับจังหวัดข้างเคียงและในระดับอำเภอ ซึ่งสามารถที่จะก่อให้เกิดการกระจายความเจริญทั้งในระดับชุมชนและระดับภูมิภาคที่ประสานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพจากโครงข่ายการคมนาคมที่มีศักยภาพมากขึ้นในปัจจุบัน

จากการพิจารณาโยบาย และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง พบว่า จังหวัดพิษณุโลก ปัจจุบันถูกกำหนดให้เป็นสี่แยกของคาบสมุทรอินโดจีน เนื่องจากมีเครือข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งทางบกที่สามารถเชื่อมโยงกับภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ รวมทั้งระหว่างประเทศในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง หรือเอเชียอาคเนย์ที่สำคัญ 2 เส้นทาง คือ

- เส้นทางจากคุนหมิง (จีน) – เชียงรุ่ง (จีน) – เชียงตุง (พม่า) – เชียงราย – แพร่ – พิษณุโลก – นครสวรรค์ – กรุงเทพมหานคร – มุ่งสู่ภาคใต้ของไทย ไปมาเลเซีย และสิงคโปร์
- เส้นทางสะพานเศรษฐกิจที่เรียกว่า ASEAN Landbridge จากตานัง (เวียดนาม) คือเส้นทาง เว้ (เวียดนาม) – สุวรรณเขต (ลาว) – มุกดาหาร – ขอนแก่น – พิษณุโลก – สุโขทัย – แม่สอด – เมียวดี (พม่า)

โดยทั้งสองเส้นทางมีจุดตัดกันที่จังหวัดพิษณุโลก จึงทำให้กลุ่มจังหวัดในละแวกนั้นมีสภาพเหมือนเป็นพื้นที่สี่แยกของคาบสมุทรอินโดจีนไปโดยปริยาย ดังนั้น เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2540 การประชุมคณะรัฐมนตรีที่จังหวัดเชียงรายได้เห็นชอบในหลักการที่จะพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดใกล้เคียง ประกอบด้วยพิจิตร กำแพงเพชร สุโขทัย อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่พัฒนา “สี่แยกอินโดจีน” โดยกำหนดให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางของ

ภาคเหนือตอนล่างที่เชื่อมโยงกับภาคเหนือตอนบน ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และตั้งอยู่บนจุดตัดของเส้นทางจากเหนือสู่ใต้ และจากตะวันออกสู่ตะวันตกของอินโดจีน

ในปี พ.ศ.2546 ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแบ่งพื้นที่ภาคเหนือออกเป็น ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่างกลุ่มที่ 1 และภาคเหนือตอนล่างกลุ่มที่ 2 จังหวัด พิษณุโลกถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งในภาคเหนือตอนล่างกลุ่มที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดอื่นๆ อีก ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งได้มีการกำหนด วิสัยทัศน์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดเหล่านี้ให้เป็น “ศูนย์บริการสี่แยกอินโดจีน” ที่มีระบบ โครงข่ายคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงและสนับสนุนการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และ ประวัติศาสตร์กับภูมิภาคต่างๆ ภายในประเทศ รวมทั้งกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) ได้ และการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรที่สำคัญของภูมิภาคในอนาคต ซึ่งมีกลยุทธ์ในการ พัฒนา 7 ประการ ได้แก่

- 1) พัฒนาการคมนาคมเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์ร่วมยุค
- 3) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาภูมิภาค
- 4) พัฒนาสู่ความเป็นเมืองบริการ และมีความปลอดภัย
- 5) พัฒนากระบวนการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าทางการเกษตร
- 6) ส่งเสริมการค้าชายแดน
- 7) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ซึ่งผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เมื่อมีการดำเนินการพัฒนาตามวิสัยทัศน์ก็คือ 1) กระแส ของเงินจะเข้ามาหมุนเวียนมากขึ้น 2) ประชาชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการแก้ปัญหาความ ยากจน ซึ่งสอดคล้องกับวาระแห่งชาติ 3) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้น และ 4) ทำให้เกิด การพัฒนาที่ยั่งยืน

สำหรับจังหวัดพิษณุโลก ได้มีการวิสัยทัศน์การพัฒนาให้จังหวัดพิษณุโลกเป็น “เมืองบริการสี่แยกอินโดจีน” (Phitsanulok: The Indochina's Service City) โดยวิสัยทัศน์นี้ทาง จังหวัดพิษณุโลกได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อนำไปสู่ความเป็นเมืองบริการที่ หลากหลาย และมีความปลอดภัย ซึ่งประกอบไปด้วย กลยุทธ์ 8 ประการ ดังนี้

1) ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการบริการด้านการขนส่งสินค้า ผู้โดยสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดย

- การสร้างจุดพักสินค้า
- ปรับปรุงสถานีขนส่งผู้โดยสาร
- จัดทำระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO
- จัดตั้งศูนย์ ICT จังหวัด

2) ส่งเสริมการบริการทางด้านสุขภาพให้เป็นศูนย์บริการแก่ประชาชนในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างโดยพัฒนามาตรฐานการบริการให้เป็นสากล โดย

- สนับสนุนโรงพยาบาลจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ทันสมัย
- สนับสนุนการฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์
- สนับสนุนมหาวิทยาลัยนเรศวร โครงการศูนย์ผ่าตัดหัวใจ และศูนย์รักษา

โรคไต ฯลฯ

- ส่งเสริมโรงพยาบาลเอกชน ให้มีระบบบริการระดับมาตรฐานสากล
- ส่งเสริมเอกชน ให้มีระบบบริการสุขภาพระดับมาตรฐานสากล เช่น การ

ศัลยกรรมตกแต่ง ,สปา เป็นต้น

3) ส่งเสริมภาครัฐและเอกชน มีการปรับปรุงการให้บริการให้มีคุณภาพและอยู่ในระดับมาตรฐาน โดย

- ภาครัฐปรับปรุง สถานที่ ลดระยะเวลาบริการ
- ภาคเอกชน ส่งเสริมการปรับปรุง สถานที่ โรงแรม ร้านอาหาร สถาน

บันเทิง ให้สะอาด สะดวก สวยงาม มีบริการที่ได้มาตรฐาน

4) ส่งเสริมให้ประชาชนและพนักงานมีหัวใจแห่งการบริการ (Service mind) ในฐานะเจ้าบ้านที่ดี โดย

- จัดฝึกอบรมประชาชน เรื่อง "การเป็นเจ้าบ้านที่ดี"
- จัดฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ เรื่อง "เทคนิคการบริการที่ประทับใจ"

5) พัฒนาระบบบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงการตลาด และแปรรูป โดย

- ฝึกอบรมเกษตรกร เรื่อง "การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร"
- จัดระบบตลาดสินค้าการเกษตร

- จัดสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตร (ตลาดไทพิษณุโลก)
- ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร OTOP

6) พัฒนาเครือข่ายการค้าส่ง และธุรกรรมด้านการเงิน ให้ครอบคลุมภาคเหนือตอนล่าง โดย

- สร้างระบบเครือข่ายตลาดสินค้าขายส่ง
- ขอรับการสนับสนุนการสร้างธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาพิษณุโลก
- สนับสนุนธนาคารพาณิชย์ให้เป็นศูนย์กลางการเงินของภูมิภาค

7) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม การประชุมภายในประเทศ และเสริมสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว โดย

- เชิญชวนภาครัฐและเอกชนจัดประชุมสัมมนา ณ จังหวัดพิษณุโลก
- ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว ประเภท UNSEEN (พักด้วย เที่ยวด้วย)
- จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี เช่น จัด Light & Sound (เที่ยววัด ไหว้พระ เที่ยวป่า ชมถ้ำและน้ำตก เที่ยวเมือง ชมพิพิธภัณฑ์ และวิถีชีวิต)

8) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนได้พัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สะอาด สวยงาม เป็นเอกลักษณ์ และมีความปลอดภัย โดย

- จัดโครงการเมืองพิษณุโลก สวย สะอาด และเมืองดอกไม้
- จัดสร้างซุ้มประตูนครสวรรค์สี่มุมเมือง
- จัดระบบจราจรให้มีความสะดวกคล่องตัว รมรงค์การเคาพกฎจวจร
- จัดตั้งยามท้องถิ่น /อาสาสมัครรักษาความปลอดภัยช่วยงานตำรวจ

ผลจากการพัฒนาดังกล่าวจะส่งผลทำให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือตอนล่างที่เชื่อมโยงกับภาคเหนือตอนบน ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นที่ตั้งบนจุดตัดของเส้นทางจากเหนือสู่ใต้ และจากตะวันออกสู่ตะวันตกของอินโดจีน แนวโน้มการลงทุนด้านต่าง ๆ ในพื้นที่จะเพิ่มมากขึ้น และในระยะเวลาดังกล่าว ภายใน 20 ปี นี้ โฉมหน้าของจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดใกล้เคียงจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในทุกๆ ด้าน จะมีบทบาททางด้านฐานการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางบกที่เชื่อมต่อกับภูมิภาคอินโดจีน เป็นศูนย์กลางการบินที่เชื่อมโยงกับเชียงใหม่ และเชียงราย โดยพื้นที่พิษณุโลกจะต้องมีศูนย์การรองรับสินค้า ตู้คอนเทนเนอร์เพื่อรองรับการขนส่งและการกระจายตัวของสินค้าไปสู่ภูมิภาค

จากแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนพัฒนาต่างๆ ข้างต้น ทำให้จังหวัดพิษณุโลกมีความเจริญเติบโตขึ้นในเกือบทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม และการขนส่ง พื้นที่ที่จะเป็นศูนย์กลางของความเจริญเติบโตนี้คือตัวเมืองพิษณุโลก หรือเทศบาลนครพิษณุโลกนั่นเอง เนื่องจากสภาพทางด้านการพัฒนาในปัจจุบัน ตักยภาพปัจจุบัน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาข้างต้น

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มของการพัฒนาในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่สี่แยกอินโดจีน ของเทศบาลนครพิษณุโลก ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า แนวโน้มของการให้บริการในอนาคตของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ทั้งพื้นที่ในเขตจังหวัดพิษณุโลก ทั้งพื้นที่ของเทศบาลอื่นๆ และองค์การบริหารส่วนตำบล และพื้นที่ของจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือตอนล่าง จะมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม และการคมนาคมขนส่ง

เมื่อแยกพิจารณาการให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่นอกจังหวัดพิษณุโลก หรือการให้บริการระดับภาคนั้น การให้บริการระดับนี้จะมีเพิ่มมากขึ้นอย่างแน่นอน เพราะเมื่อพิจารณายุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือตอนล่าง และวิสัยทัศน์การพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก จะพบว่ามีภาระบทบาทของจังหวัดพิษณุโลกในระดับภาคเหนือตอนล่าง ไม่ว่าจะเป็นการเป็นศูนย์กลางการบริการด้านการขนส่งสินค้า ผู้โดยสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์กลางด้านการบริการทางด้านสุขภาพ การพัฒนาเครือข่ายการค้าส่ง และธุรกรรมด้านการเงิน และพื้นที่ที่จะเป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ เหล่านี้ แน่แน่นอนที่สุดว่า จะต้องเป็นพื้นที่ของเทศบาลนครพิษณุโลก เพราะเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางในการบริการด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง นั้นหมายถึงว่าการให้บริการในระดับภาคจะต้องมีเพิ่มขึ้นมากกว่าในปัจจุบันอย่างแน่นอนที่สุด เมื่อแผน และยุทธศาสตร์ต่างๆ ดำเนินการไปได้ตามวัตถุประสงค์

สำหรับการให้บริการในระดับเมือง และชนบทก็เช่นเดียวกัน การที่เทศบาลนครพิษณุโลกมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ก็จะมีแรงดึงดูดให้ประชาชนจากเทศบาลอื่นๆ และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะกิจกรรมด้านพาณิชยกรรม การคมนาคมขนส่ง และการบริการด้านสุขภาพ

นอกจากนี้การให้บริการในด้านต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น การให้บริการที่ปัจจุบันมีความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการด้านการศึกษา และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ก็จะมีเพิ่มมาก

ขึ้นด้วย โดยด้านการศึกษานั้น แนวโน้มในการรับนิสิต นักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น หรือการเปิดสาขาวิชาใหม่ๆ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว และการบริหารธุรกิจ จะเป็นแรงดึงดูดให้ผู้คนเข้ามาในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกอย่างต่อเนื่อง ในด้านของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมนั้น การศาสนาจะยังคงเป็นแรงดึงดูดที่สำคัญที่จะนำผู้คนจากพื้นที่ต่างๆ ไม่เพียงแต่เขตภาคเหนือตอนล่างเท่านั้น แต่มีขอบเขตที่ไกลมากกว่ามายังเทศบาลนครพิษณุโลกเพื่อสักการะพระพุทธรชินราช และเมื่อมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดพิษณุโลก เทศบาลเองจะเป็นแหล่งในการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นั้น ในส่วนของการเป็นพื้นที่สนทนากาการในรูปแบบของการสนทนากาการในเมือง ของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่อื่นๆ นั้น มีแนวโน้มที่จะมีเพิ่มมากขึ้น ในรูปแบบของห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ และจะแฝงมาในรูปแบบของการเข้ามาซื้อสินค้า ณ ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ซึ่งนอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการซื้อสินค้าแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์ในการมาพักผ่อน หย่อนใจ

2. แนวทางในการให้บริการที่เหมาะสม

จากแนวโน้มของการให้บริการในอนาคตที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เห็นได้ชัดเจนว่าเทศบาลนครพิษณุโลกจะต้องรองรับการเข้ามาใช้บริการด้านต่างๆ ของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวเนื่องมากยิ่งขึ้น ซึ่งการให้บริการที่จะมีมากขึ้นนี้ ดูเหมือนว่าเทศบาลนครพิษณุโลกจะเป็นเมืองโดดเดี่ยวในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพียงแห่งเดียวที่ดึงดูดผู้คนเข้ามาใช้บริการ ซึ่งไม่ใช่แนวทางการพัฒนาที่ควรจะเป็น เพราะการเป็นเมืองโดดเดี่ยวจะนำมาซึ่งปัญหาทั้งในเมือง เช่น ปัญหาคนจนเมือง ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาความเป็นเมืองที่มากเกินไป (Over Urbanization) และปัญหาในภาคชนบท เช่น ปัญหาการละทิ้งถิ่นฐานของ การล่มสลายของสังคมชนบท อย่างไรก็ตาม สภาพของความเป็นเมืองโดดเดี่ยวของเทศบาลนครพิษณุโลกในเขตภาคเหนือตอนล่างอาจจะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากมีเมืองระดับเดียวกันอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่างเช่นเดียวกัน คือ เทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งเป็นเมืองที่มีศักยภาพด้านพาณิชยกรรมสูง

ในประเด็นของการให้บริการที่เหมาะสมนั้น เมื่อประยุกต์ “การพึ่งพิงอิงกัน” (Interdependence) ตามหลักของทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้กับการให้บริการกันระหว่างพื้นที่ จะทำให้ได้บทบาทในการให้บริการของศูนย์กลางเมืองที่เหมาะสม คือ บทบาทที่ทั้งศูนย์กลางเมืองและพื้นที่เกี่ยวเนื่องมีความสัมพันธ์กันในลักษณะของความร่วมมือกันในการพัฒนา เพื่อยกระดับความเจริญเติบโตไปพร้อมๆ กัน ซึ่งบทบาทในการให้บริการที่เหมาะสมจะทำให้เกิดการพึ่งพาระหว่างพื้นที่ในลักษณะของ “การพึ่งพิงอิงกัน”

เมื่อวิเคราะห์การให้บริการในด้านต่างๆ ข้างต้นแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า การให้บริการระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลกและพื้นที่เกี่ยวเนื่องมีการให้บริการที่เอื้อประโยชน์ต่อกันในระดับหนึ่ง เช่น การซื้อสินค้า ซึ่งเป็นรูปแบบการให้บริการที่มีจำนวนมากที่สุดนั้น อาจจะดูเหมือนว่าประชาชนจากพื้นที่เกี่ยวเนื่องจะต้องมาใช้บริการเทศบาลนครพิษณุโลกแต่ฝ่ายเดียว แต่ความเป็นจริงนั้น เทศบาลนครพิษณุโลกเองก็ได้ประโยชน์จากการเข้ามาดังกล่าวเช่นกัน โดยเฉพาะรายได้ที่เข้ามาในเขตเทศบาล หรือในกรณีของการทำงาน ผู้ที่เข้ามาทำงานในเขตเทศบาลพิษณุโลกก็ได้ประโยชน์ในเรื่องของรายได้ ในขณะที่เดียวกันกระบวนการ หรือกิจกรรมต่างๆ ทางด้านการงาน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือเอกชนในเขตเทศบาลก็สามารถที่จะดำเนินต่อไปได้ด้วยคนทำงานที่มาจากพื้นที่เกี่ยวเนื่องต่างๆ นั้นเอง

ดังนั้น แนวความคิดในการพึ่งพาที่เหมาะสมก็คือ เทศบาลนครพิษณุโลกและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง (ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ทั้งในระดับภาค ระดับเมือง และระดับชนบท) ควรที่จะมีความสัมพันธ์กัน หรือให้บริการกันในลักษณะของความร่วมมือในการพัฒนา เพื่อยกระดับการพัฒนาของพื้นที่ไปพร้อมๆ กัน ไม่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันในทางใดทางหนึ่ง

3. แนวทางเพื่อรองรับแนวโน้มของการให้บริการที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตเพื่อนำไปสู่การให้บริการที่เหมาะสม

3.1 แนวโน้มของการให้บริการซึ่งคาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลกและพื้นที่เกี่ยวเนื่องนี้ เมื่อพิจารณาถึงประเด็นของการให้บริการที่เหมาะสมน่าที่จะเป็นการให้บริการที่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว พื้นที่ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลำดับศักยภาพพัฒนาที่ต่ำกว่าเทศบาลนครพิษณุโลกต้องสามารถยกระดับพัฒนาได้จากการให้บริการนั้น เนื่องจากการศึกษาในบทที่ 3 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การให้บริการนั้นเกิดขึ้นจากลำดับศักยภาพพัฒนาที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรที่จะหาแนวทางในการทำอะไรให้ลำดับศักยภาพพัฒนานั้นใกล้เคียงกัน หรือไม่แตกต่างกันมากจนกระทั่งเกิดเป็นปัญหาตามที่กล่าวมาข้างต้น

อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ที่ลำดับศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลเล็กๆ ในอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก จะมีการพัฒนาที่เท่าเทียมกับเทศบาลนครพิษณุโลก เพราะนั่นคงเป็นการพัฒนาในลักษณะเพ้อฝัน (Utopia) ซึ่งเป็นไปไม่ได้ในสภาพของความเป็นจริง แต่การยกระดับการพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ โดยอาศัยการให้บริการต่างๆ ของเทศบาลนครพิษณุโลกนั้นย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบของการให้บริการที่สามารถนำกลับไปพัฒนาพื้นที่ได้ อย่างเช่น การ

ให้บริการด้านการศึกษา และการฝึกอบรม ซึ่งคนในพื้นที่เกี่ยวเนื่องสามารถที่จะนำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษา และฝึกอบรมนั้น ไปพัฒนาท้องถิ่นของตนได้ หรือการเป็นแหล่งงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ที่ทำให้คนในพื้นที่เกี่ยวเนื่องต่างๆ ได้รายได้ และนำรายได้นั้นไปเป็นกระแสวิกฤตเงินหมุนเวียนในท้องถิ่นของตน หรือการพัฒนาความเชื่อมโยงทางด้านข้อมูลข่าวสารให้เกิดความคล่องตัว สามารถที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร หรือความรู้ระหว่างกันได้อย่างรวดเร็ว และลดการเดินทางเข้ามายังเทศบาลนครพิษณุโลก ซึ่งสามารถที่จะช่วยบรรเทาปัญหาด้านการจราจรภายในเขตเทศบาลได้ในระดับหนึ่ง

ดังนั้น แนวทางเพื่อรองรับแนวโน้มดังกล่าวประการหนึ่งก็คือ การเน้นการให้บริการในลักษณะดังกล่าวให้มีมากขึ้น และเป็นไปในลักษณะยั่งยืน ซึ่งจะต้องร่วมมือกับหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ในการเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ ที่จะประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่เกี่ยวเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาการเป็นแหล่งงานของเทศบาลนครพิษณุโลก

3.2 นอกจากนี้ ควรที่จะมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกันระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลกและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับภาค ไม่ว่าจะเป็นเทศบาลนครนครสวรรค์ เทศบาลเมืองพิจิตร เทศบาลเมืองสุโขทัย หรืออื่นๆ และในระดับจังหวัด คือ เทศบาลตำบลต่างๆ และองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประสานความร่วมมือด้านการพัฒนาร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนบุคลากรซึ่งกันและกัน การมีกิจกรรมด้านการพัฒนาร่วมมือ การประสานแผนการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อยกระดับการพัฒนาพื้นที่ไปพร้อมๆ กัน ในระดับภาคนั้น อาจจะใช้แนวทางการพัฒนาในการเป็น “ศูนย์บริการสี่แยกอินโดจีน” เป็นธงนำในการประสานความร่วมมือด้านการพัฒนาร่วมกัน

ส่วนการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดนั้น ปัจจุบันมีการประสานแผนการพัฒนาร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอยู่แล้ว แต่เป็นเพียงการเสนอว่าองค์กรของตนเองมีแผนการพัฒนาอย่างไรบ้าง ไม่มีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน ดังนั้นจึงควรมีการสร้างโครงข่าย (Network) ร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเช่น การร่วมมือกันในการวางแผน และดำเนินโครงการพัฒนาระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลกและองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรอบ

3.3 นอกจากเทศบาลนครพิษณุโลกที่เป็นศูนย์กลางหลักของอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกแล้ว ควรมีแนวทางในส่งเสริมศักยภาพของแหล่งบริการในลำดับรองจากเทศบาลนครพิษณุโลก ให้มีศักยภาพมากเพียงพอที่จะรองรับความต้องการการใช้บริการของประชาชนในท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะชุมชนเมืองลำดับที่สอง ในระบบชุมชนของจังหวัดพิษณุโลก คือ เทศบาลตำบลวังทอง เทศบาลตำบลบางระกำ เทศบาลตำบลนครไทย เทศบาลตำบลบางกระทุ่ม และเทศบาลตำบลวังน้อ เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในชนบท (Rural Centre) ให้บริการทางด้านการศึกษา สาธารณสุข การค้า การบริการ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งซื้อขายผลผลิตทางการเกษตร และอุตสาหกรรมการเกษตร ซึ่งชุมชนเมืองเหล่านี้จะมีความสำคัญในระดับอำเภอที่ชุมชนเมืองนั้นตั้งอยู่ และพื้นที่อำเภอใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปนั้นควรจะเน้นการให้บริการเฉพาะในแต่ละด้านไป เช่น การให้บริการด้านการค้าปลีกขนาดใหญ่ การเงิน การศึกษา เป็นต้น ระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลก และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง เพื่อให้ได้ผลการวิจัยในเชิงลึก และยังสามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ด้านการวางแผนภาคที่หลากหลาย
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการใช้วิธีการศึกษาในลักษณะ Look inward from the countryside เพราะว่าการศึกษาในครั้งนี้ได้เน้นที่เทศบาลนครพิษณุโลกเป็นหลักเป็นการศึกษาในลักษณะ Look outward from the town ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้การวิจัยออกมาในลักษณะที่สะท้อนปัญหา และความต้องการของพื้นที่เกี่ยวเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทได้อย่างชัดเจน
3. ควรมีการวิจัยในหัวข้อที่ว่า การพัฒนาสี่แยกอินโดจีนจะส่งผลต่อการให้บริการทางเศรษฐกิจ และสังคมของเทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อพื้นที่เกี่ยวเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นอย่างไร